

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ŞI COMERCIU

ORGANUL: „Reuniunii Economice din Orăştie“ şi a „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci.

APARE:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu preţuri moderate
Abonamentele şi inserţiunile se plătesc înainte.

Cătră onoraţii cetitori.

Scrieri pe terenul *economic* ne lipsesc aproape cu desăvârşire, şi în modul acesta poporul nostru este lipsit de mijlocul cel mai principal al propăşirii lui. Răsboaale între popoare se dau astăzi mai mult pe calea *economică* decât prin vărsări de sânge şi în acestei lupte pacifice totdeauna acela este învingător, care este mai bine organizat *economic*, adică mai bogat şi mai priceput în a-şo agonisi cu iscusinţă şi uşurinţă cele trebuincioase traiului şi plăcerilor sale. Ştiinţele, cum trebuie să procedăm ca să ajungem la scop, nu sunt înăscute în om, ci ele trebuiesc învăţate şi apoi puse în practică ca să avem folos de ele. Durere, cum am spus mai sus, astfel de scrieri pentru noi Românii sunt *foarte puţine* şi pentru marea mulţime a poporului lipsesc aproape cu totul. Şi mai multă durere ne cuprinde când şi cele existente, ce au apucat a lua înainte şi a promite pentru viitor mult bine şi folositor pentru noi, ameninţă să dispară. În această stare este şi valoroasa noastră revistă „*Bunul Econom*“, care întemeiată acum doi ani şi condusă cu multă pricepere până în prezent de Reuniunea *economică* din Orăştie, a fost ameninţată cu încetarea ei.

Cunoscând pierderea cea mare, ce am fi îndurat prin încetarea acestei foi, unică în felul ei pentru noi Românii de dincoace de Carpaţi, şi având asigurat concursul mai multor *colaboratori specialişti*, care promit ca revista „*Bunul Econom*“ să satisfacă pe deplin cerinţelor publicului cetitor, am decis *continuarea* ei.

„*Plugarul — temelă, meseria — zidurile, comerţul — legăturile* şi *Dumnezeu — acoperământul*“.

Eată clădirea noastră *economică*, programul pentru conduita noastră în conducerea toii de aci înainte.

Const. P. Barcianu,

prim-colaborator, profesor de agricultură în retragere.

Aurel P. Barcianu,

editor şi proprietar, vice-preşedintele „Reuniunii Economice“ din Orăştie.

Nu vom face *nici o schimbare* în *formatul, extensiunea* şi *preţul* foii. În special însă ea va cuprinde în fiecare număr săptămânal câte un *articol de interes general* sau o *cronică agricolă, industrială, comercială*, apoi articole speciale din *agricultură, grădinărit, vierit* şi din *creşterea şi îngrijirea animalelor de casă*, cari articole se vor eda mai târziu şi în broşuri separate; o revistă scurtă de *evenimentele politice* din săptămâna precedentă. Sub titlul de „*Medicul casei*“ se va tracta chestiuni de *higienea* şi *medicina populară*, iar „*Advocatul poporului*“ va da staturi cum trebuie să procedăm în cazuri de *judecăţi*. Vom da o deosebită atenţiune mişcărilor *societăţilor noastre culturale agricole, de meserii, comerciale, tovărăşii de consum* etc. etc. Sub titlul „*Diverse*“ vom da sfaturi, reţete pentru diferitele ramuri ale *economiei domestice, agricole, industriale* şi *comerciale*, invenţiuni, notiţe istorice, geografice, bibliografie, *târgurile speciale* pentru animale, fructe şi alte produse; se va urma apoi cu diverse *noutăţi* de actualitate. În „*Literatură*“ se vor publica poezii, istorioare morale, proverbe, glume, sentenţe etc. În fine, fiecare număr va avea un *calendar săptămânal* vechiu şi nou, de *târgurile din ţară*, apoi un *lunar economic* şi *evidenţe parohiale*, un *buletin (bursă) comercial* al valorilor şi produselor din piaţa Budapestei, şi în fine, ca un serviciu special pentru on. cetitori, o rubrică specială pentru *întrebările şi răspunsurile* convenite asupra chestiunilor, ce cad în cadrul acestei reviste.

Precum se vede, programul nostru este destul de bogat şi variat. Cum ne vom achita de angajamentul luat, va dovedi viitorul. În tot cazul el va depinde de *sprijinul moral* şi *material*, ce ne va da binevoitorul *public cetitor*, cătră care facem *cel mai călduros apel*.

Ioan Fleşeriu,

redactor responsabil, învăţător şi membru în comitetul „Reuniunii Economice“ din Orăştie.

CRONICĂ

Suntem la încheierea anului 1901.

Aruncând o reprivire asupra activităţii noastre economice din toate punctele de vedere, ca un bun econom, este de lipsă a ne arunca privirea asupra celor trecute şi să ne făurim din experienţa câştigată anul trecut conduita (modul nostru de a proceda) pentru viitor.

Ori cât ne-am suci şi răsuci, trebuie să recunoaştem, că temelă bunei-stări a patriei noastre Transilvania şi Ungaria se bazează pe agricultură. Prosperă ea, prosperează şi industria (meseriile) şi comerţul (negoţul).

Producţiunea *agricolă* în anul trecut a fost mai puţin ca mijlocie. Afară de săcară şi porumb (cucuruz) toate celelalte plante principale ne-au dat mai puţin decât anul 1900. Cu toate acestea preţurile au fost şi sunt foarte scăzute. Causa este concurenţa cea mare ce ne face în timpul acesta: America pentru grâu şi porumb şi România pentru ovės, porumb şi rapiţă şi în fine vămile cele mari ce sunt puse la intrarea grânelor noastre în alte state, cum este de Germania.

Ca urmare firească a acestor preţuri scăzute trebuie să sufere şi *industria*. Dacă marea mulţime de producători de grâne nu au ce vinde şi şi puţinul pe un preţ mai puţin potrivit, nu are de unde să-şi procure ceea-ce îi dă industria. De aci atât produsele industriei milionar, cât şi a celui mai modest dela sate, nu au căutare şi deci nu dau venit, ci poate pagubă. Se mai adaugă la acestea şi concurenţa a două mari puteri: America cu deosebire cu maşinile ei şi Germania cu tot felul de obiecte de industrie. Lor le dă mâna a le vinde cu preţ mic publicului nos-

1905-2003

1. 11-2003

tru cu toate taxele vamale ce trebuie să plătească la graniță când le introduc la noi.

Schimbul produselor agricultorului și industriașului pe deoparte și publicul consumător pe de altă parte, îl face comerciantul. Dacă cele două avuții producătoare nu merg înainte, suferă natural și *comerțul* și astfel ne vedem pe toate căile economice apăsăți ca de un vis greu, ce zace pe populațiunea noastră. Unde ne întoarcem auzim tânguiuri. Astfel încheiem anul expirat. A despera însă nu ne este permis; trebuie să înfruntăm cu bărbăție toate neajunsurile, căci avem credința, că bunul Dumnezeu ne va ajuta ca prin străfările noastre să eșim în curând din criza ce ne bântue de atâția ani.

Pe noi ca și țara noastră întreagă ne interesează mai cu samă micul proprietar. De el ne vom ocupa cu deosebire.

Îmbunătățiri în agricultură, introducerea de rase nouă de animale domestice potrivite pentru noi, regularea creditului cinstit a proprietarilor noștri de pământ, schimbarea legii asupra cumpărării și vânzării pe termen a produselor agricole, emigrările înspăimântătoare din patrie, reforma legii pentru darea de pământ și a comasărilor (arondărilor), regularea râurilor noastre, înmulțirea căilor de comunicație pe apă și uscat, ridicarea industriilor noastre casnice, etc. etc., — vor fi tratate mai pe larg în corpul revistei noastre, în speranță că vom fi folositori neamului nostru mult încercat.

FOIȚĂ

Superstițiile poporului.

Sâmbăta e o sfântă blajină, ea îndreptează pe calea cea bună sufletele cari rătăcesc spre rai pe cea lume. De aceea Sâmbăta se nu începi nimic lucru nou, se faci pomeni morților și se nu mănânci de dimineață, căci Sâmbăta se precestească îngerii în cer.

La Crăciun și Anul nou, la Bobotează se observă multe obiceiuri, cari nu sunt decât resturi din datinele păgânești, însă multe din ele sunt botezate creștinește, cum sunt: *steaua, vicleimul, sorcovele, plugușorul, vasilca*, etc.

Un obicei, care se păstrează la țară, este *vrăjitul din seara anului nou*. Fetele mari și flăcăii vrăjesc ca să-și afle cum le va fi scrisa. Fetele *pun punte* și numără d'andăratele parii dela gard.

O sărbătoare pusă de popor fără știrea lui Dumnezeu, păgânească fără indoială, este așa numitul *Sân-Petru de iarnă*, sau *Filipii*

DIN LUME

Din Transvaal.

Multe învingeri ce au avut Burii asupra Englezilor, se zice că ar constrînge pe Chamberlain să demisioneze.

Krüger a împărțit printre generalii sei circulare, întrebându-i despre părerea lor asupra situației, la ceea ce ei au răspuns, că fără garantarea deplinei independențe nu vor depune armele.

Bulgaria.

Principele Ferdinand a primit demisiunea prim-ministrului seu Caraveloff, însărcinând cu formarea noului cabinet pe Daneff, care a constituit astfel noul minister: Daneff presidiu și externe; Sarafoff interne și finance; Lucanoff comerț; Radoff justiție; Canceff instrucție; Papricoff războiu.

Tratativele

de reînnoire a convențiilor comerciale cu statele străine, cari expiră în 1903, se vor începe încă în luna viitoare. Reprezentanții noștri diplomați au fost deja îndrumați de contele Goluchovski să facă pașii de lipsă în privința asta.

Din România.

„Frankfurter Zeitung“ publică următoarea informație primită din Iași:

„După-cum ni-se anunță din Iași, s'a format în acel oraș o societate secretă de aproape 100 membri, în strînsă legătură cu redacția revistei „Orientul Ortodox“ din București. Această societate are de scop unirea popoarelor ortodoxe din Balcani sub conducerea Rusiei.

de iarnă, care corespunde cu sărbătoarea: *Aducerea cinstitului lanț*. Trei zile femeile nu lucrează nimic, nu dau gunoiul afară din casă, ba unele nici nu mătură prin casă, nu dau sare, foc, și nimic din casă, căci e rău de pagubă, îi ia lupul dobitoacele din curte.

Miercuri, în săptămâna I-ă a postului celui mare, se serbează *Mercurea cea strămbă*, pe care poporul o serbează cu multă frică, căci de vor lucra ceva, li se va strâmba gura la ceafă.

Joi, în această săptămână se serbează *Foia iepelor*, în care nu se lucrează, căci e rău de înțepături.

Vinerea din această săptămână se serbează *cele unsprezece Vineri*, *Vinerea frumoasă*.

În *Sâmbăta lui Lazăr* nu se lucrează la lucru voinicesc, căci este rău da căzături, de oare-ce Lazăr a fost un sfânt care a murit căzut dintr'un arbore.

Marșele și Foile după Paști, nu se lucrează, căci e rău de grindină.

„Un oficer rus, de un grad înalt, se pare că ar fi venit înadins spre a asista la reuniunile acestei ligi secrete, căreia ar fi aparținând și mai mulți profesori.

„Țeranii români, crezători, presintă un teren favorabil de agitațiune pentru acești domni, cari fac să se lucrească în ochii țeranului o ameliorație materială a sorții lor miserabilă; după-cum deja s'a întâmplat aceasta în primăvara anului 1888, când agenții ruși au pregătit revolta țeranilor, pe cari dl Carp, ministru de atunci al afacerilor străine, a calmat-o prin expulsarea așa zișilor iconari.“

Bosnia și Herțegovina

scriu foile franceze și engleze, în scurtă vreme vor fi definitiv alipite la Austro-Ungaria.

Dela Reuniunile noastre.

Programul de lucru

al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“ pe anul 1902, stabilit în sesiunea comitetului central ținută la 25 Decembrie n. 1901.

În scopul cunoașterii referințelor economice din comune se vor ținea *întâlniri agricole*, în comuna Bradu, Dobârca, Magu, Nucet, Răhău, Rusciori, Săsași, Șugag, Turnișor și Vale.

În scopul promovării culturii vitelor se va aranja o *expoziție de vite de prăsilă împreună cu distribuire de premii în bani* în comuna Racovița.

Se va procura pe spesele Reuniunii o vîșea de rassa „Pinzgau“ curată și eventual și alte animale de prăsilă, ce se vor da

În a treia Marți după Paști, cade sărbătoarea numită *Ropotinul țestelor*. Femeile se strâng și fac țeste, alt-ceva nu lucrează în această zi. În această zi, fetele mari, rămase nemăritate, fac un țest, îl pun pe foc, îl ard până se înroșeste bine, și bagă sub el de viu un cocoșel. Ele cred, că se vor mărita în curând.

În ajunul sfânt. Gheorghe, se serbează *Măneacătoarea*, când trebuie să te plimbi dimineața, până în răsăritul soarelui, prin holdele pline de roaună, ca să fii sănătos peste an. În noaptea de sf. Gheorghe, vrăjitoarele umblă în peile goale prin holde de iau sporul câmpului și laptele vitelor; un om din sat trebuie să cânte toată noaptea — cum și în ziua de sf. Gheorghe — din buciom, căci sunetul buciomului ia puterea acestor vrăjitoare.

Sf. Iuda, Eliseu, Vartolomeu, Gherman, se serbează de frică că va bate grindina holdele.

Ziua *Nașterii sf. Ioan Botezătorul*, poporul o numește *Sânziene* sau *Drăgaica* și

școlii practice-economice, ce se va înființa în comuna Seliște.

Cu privire la cultura poamelor: se va aranja un curs de altoit pomi în comuna Pianul-de-jos.

Se vor procura în număr rececut *altoi, meri pătuli*, ce se dăruiesc membrilor Reuniunii cu locuința în *Mohu*. Plantarea se face prin esmiși ai Reuniunii în grădina fiecăruia.

Pentru sus amintita școală practică din Seliște se cer dela înaltul minister mai multe mii pădureți (meri, peri, pruni, cireși, gutui, vișini etc.) cum și semințe de viță americană, sade de viță de vie, cum și altoi di-teriți.

Se procură câteva sute altoi meri, peri, pruni, ce se vând între membrii cu preț redus.

În toamnă se pune în lucrare cuptorul de uscat poame sistem »*Castinille*«, ce este zidit în comuna Seliște.

Se vor procura fel de fel de semințe de nutrețuri măiestrite și de alte plante folositoare, ce se vor împărți în mod gratuit între membri. În același timp comitetul mijlocește pentru ori cine procurarea de semințe bune și mai ieftine.

În scopul îmbunătățirii prășilei galițelor membri vor fi dăruiți cu găini, ouă etc. de soiul ales.

Cultivătorilor de albine, membri ai Reuniunii, li-se dăruiesc coșnițe și alte unelte de lipsă la stupărit.

Mașina de sămănat, grapa de fânate și alte unelte economice se dau membrilor spre folosire în mod gratuit.

Pentru augmentarea colecției de modele din industria de casă se va resuscita apelul dat în această cauză, ear' cu scop de a da nouă avânt acestei întreprinderi folositoare, după puțină se va aranja în Sibiu o *expoziție a industriei de casă*, din care privilegiu eventual se va pune în practică un *răsboiu mai perfecționat*. Expoziția indus-

triei de casă se va ținea eventual deodată cu *expoziția industriei profesionale*, ce »Reuniunea sodalilor români din Sibiu« după puțină va aranja.

Direcțiunile tovarășilor agri-ole vor fi recercate a face comitetului raport amănunțit despre lucrările săvârșite în 1901.

Asemenea rapoarte se cer și dela direcțiunile însoțirilor de credit sistem Raiffesen și în același timp comitetul va insista pentru înființarea atât de tovarășii, cât și de însoțiri de credit și în alte comune.

Se vor abona, respective se vor cere a se da gratuit ziarele avute.

Unele din cărțile editate de Reuniune se vor scoate în nouă ediție și se va continua cu tipărirea de nouă cărți.

Comitetul va lucra cu insistență pentru înființarea unei economii de instrucțiune în Seliște, care să țină locul desființatei școli economice din Rășinari.

Adunarea generală a Reuniunii se va ținea în comuna Bungard.

Comitetul va înainta onorabilei direcțiuni a institutului de credit și economii »*Albina*« cerere pentru ajutoare bănești.

Reuniunea femeilor române din Sibiu. Am primit raportul general al acestei reuniuni pe anul 1900 precum și procesul verbal redactat în a 36-a adunare generală a ei, ținută la 16 Iunie 1901. Extragem din ele următoarele: Reuniunea are 228 membri, dintre cari 4 onorari, 4 fundatori, 32 pe vieață, 85 ordinari și 100 ajutători. Fondul neatacabil la 31 Dec. 1900 era de K 10.705.33, disponibil K 29.892.87, ear pentru ajutoare K 838.08, în total K 41.436.38. Scopul ei principal este a întreține o școală primară de fete în Sibiu, care în anul școlar 1900/1

a avut 20 eleve, dă ajutoare la femei sărace și mesei studenților. Pentru sporirea fondurilor a dat un bal la 19 Ianuarie 1901, care a dat un beneficiu net de K 181.20. Presidenta doamna Maria Cosma, secretar Dr. Ilie Beu, cassar Iuliu Popescu.

Bancă nouă. În Bucovăț (com. Timiș) la insistența dlui Dimitrie Buibaș, proprietar și notar pensionat, precum și a preotului Corneliu Gherga, s'a înființat un nou institut de credit și economii societate pe acții, sub numele »*Bănățana*«, cu capital social de 20,000 coroane. Îi dorim mult spor spre binele poporului român.

Invitare de abonament!

Domnii abonenți sunt rugați prin aceasta a grăbi cu reînnoirea abonamentelor pentru anul viitor, pentru de a nu suferi întârziere expedarea foii.

Abonamentul:

Pentru Austro-Ung. pe un an costă 4 cor.
Pentru „ „ pe un jum. de an 2 cor.
Pentru România pe un an 15 franci.

Abonamentele sunt a se trimite la adresa subsemnatei administrațiuni, folosindu-se onor. abonenți de mandatul postal alăturat în nrul trecut și prezent.

Administrațiunea

„*Bunul Econom*“ în Orăștie.

Glume.

Într'un orășel, un șarlatan, scrisese pe șatra lui:

»Aici pentru prețul mic, de 10 bani, fiecare va putea vedea persoana ce o iubește mai mult în astă lume. Pentru a evita orice confuziune, nu va intra decât câte o persoană de odată«.

Acel care intra în șatră vedea dinaintea sa, o oglindă mare, unde avea plăcerea de a-și privi propriul său chip.

*

Unchiul Ioan a surprins pe Mărioara cea micuță în momentul când muia degetele în vinul cel roșu pentru a spăla apoi fața păpușei.

— Ce faci Mărioară?

— E palidă... voiam să o fac mai rumenă.

— Cu vin?

— Da unchiule, nu știi că mama zice, că vinul 'ți-a înroșit nasul.

nu e bine să lucrezi, căci te pocește, vei înnebuni și *vei juca ca Drăgaicele*. *Drăgaicele* sunt o specie de *șoimane, rusalii sau sfinte*, cari opăcesc pe oameni. În această zi femeile, și cu deosebire cele ce descântă, pleacă de noapte pe câmp și adună din tot felul de ierburi și burucne, pe cari le păstrează peste an pentru leacuri. Cu deosebire *usturoiul luat din Sânziene* e minunat de bun pentru leacuri. În ziua aceasta e bine să umbli încins cu o cicoare, căci nu te vor durea șalele și vei fi ferit de a fi *luat de Drăgaice*.

Parochul Teodor Băldășel.

Regele cel mai iubit.

Câte-odată mă cuprinde
Ca un vis de nebunie,
Par'că sufletu-mi s'aprinde,
Par'că inima-mi învie.

Tu nu știi atunci ce tare
Și puternică eu sunt:
Par'căși fi, de-aș vrea, în stare
Să sfărâm acest pământ.

Alt pământ, soare și lună
Eu aș face dac'ăș vrea,
Și-a întregii lumi cunună
Pe-a ta frunte-aș așeza.

Tu ai fi în dînsa rege,
Eu aș fi al tîu popor.
A ta voe ar fi lege
Împlinită cu amor.

Pe coline înverzite
Tronul tîu s'ar înălța,
Și de flori nevesteșite
Mândr'ar fi coroana ta.

Slavă n'ai avea, nici nume,
Nici popoare de domnit —
Dar ai fi în toată lumea
Regele cel mai iubit!

M. C. Poni.

Nutrețurile.

Nutrețul într'o economie este veriga în lanțul, ce leagă pământul nostru agricol cu animalele și produsele ce ne dau ele. Fără animale nu putem folosi tot ce ne produce pământul și nici nu putem avea toate trebuințele pentru hrana și îmbrăcămintea noastră. Au trecut timpurile, când puteam ținea vite fără număr și cu puțină cheltuială pe pășuni întinse și îmbelșugate. Partea cea mai mare a lor s'au prefăcut în arătură, care ne dau prin produsele sale înzecit mai mult, lumea s'a înmulțit și se va înmulți încă nainte, ear' lucrurile nu se înmulțesc, mai vine la acea și comasațiile (arondările) prin care se împarte pășunea comună, — așa că astăzi economul nepriceput stă buimăcit și în neștiința lui se vaeră de timpurile trecute și blastămă prezentul fără a se gândi, ce este de făcut. Fără vite agricultură nu poate exista la noi. În loc de-a ocări cele de față în cărcima jidanului din sat, vom căuta și urma sfatul oamenilor mai pricepuți și ne vom pune a ceti scrieri de folos pentru agricultorul nostru, cari ne arată calea ce trebuie se urmăm pentru a nu da greș. Cetim și auzim multe poveți însă, totdeauna trebuie să ne gândim că: „nu toate se potrivesc pentru toți“. Vom chibzui dar', ce se potrivește pentru împrejurările noastre și numai aceea vom folosi. Așa este și cu nutrețurile pentru vite; vom folosi numai acelea, care se potrivesc pentru noi atât ce privește felul pământului, clima ce domnește în localitatea noastră și scopul pentru care voim a cultiva planta respectivă.

Smulgerea firrelor din sămănăturile de toamnă în cursul iernii și primăverii. Mulți nu înțeleg rostul cum se face că primăvara cercetând sămănăturile lor de toamna observă, că acolo unde locul a fost mai băltoș, aproape toate firele de grâu sau săcară sunt ca smulse din pământ și prin urmare perdate pentru econom.

Ca să pricepem acestea trebuie să știm mai întâiu, că apa când îngheață, își mărește volumul, adică se întinde. Dovadă ne sunt vasele în care îngheață apa; ele totdeauna se sparg, fiindcă înghețarea se face întâiu pe de-asupra, apoi în urma frigului mai în fund, și ea neputând apoi a a se întinde în sus, apasă asupra părților vasului cu o putere foarte mare, încât îl sparg. Cam în asemenea mod se petrece și pe țarinele noastre. Micile băltoace ce se formează pe sămănături noaptea, fiind ger, îngheață mai întâiu la suprafață. Coaja de gheață prinde firele din sămănătură ca într'un clește. Intențindu-se frigul spre dimineață, îngheață și mai jos, acolo ne având unde să întindă, toată coaja se ridică mai sus și cu ea merg și firele prinse. În cursul zilei următoare fiind cald, gheața se topește și se prefăce în apă. Noaptea îngheață iarăși și așa se repetă de câteori se succedează ghețul cu desghețul. Presupunând că în fiecare noapte ni-se ridică plantele numai cu câte un milimetru (cam cât este grosimea unei unghii la om) este ușor de înțeles ce pagube ne poate cășuna schimbările dese de temperatură.

Ce trebuie dar' să facem? În prima linie vom împedea ca apele să stagneze (se stea) pe locurile noastre. Deja la sămănat vom îngriji de brazde pentru scurgerea apelor, provenite din ploii și zăpadă. În cursul iernii și primăverii

când frigul se succedează (urmează unul după altul) adeseori, vom cerceta sămănăturile noastre și unde vom găsi băltoace le vom da scurgere, făcând cu sapa șențulețe potrivite. Primăvara când pământul s'a mai svântat, vom tăvălugi cu tăvălugul (cilindrul). Prin aceasta se vor îndesa plantele smulse cu rădăcinile lor în pământ și multe se vor prinde earăși. Dacă locul distrus este mare, mai bine va fi a întoarce locul și să-l sămănam cu vre-o plantă de vară, precum orz, ovės, porumb (cucuruz) pentru boabe sau nutreț, napi de nutreț, cartofi, etc.

Lucerna.

(*Medicago sativa*).

Patria lucernei sunt țerile orientale. Ea are mare însemnătate ca plantă de nutreț cu deosebire în regiunile calde și secetoase, unde trifoiul reușește cu greu sau chiar de loc.

Varietăți. Deosebim mai multe varietăți după localitățile unde se cultivă lucerna pentru sămănăturile sale. Cea mai bună sămănătură o avem din Franca-de-sud (În jurul orașului Avignon), apoi cea din Ungaria.

Clima. Presupunând un pământ potrivit, lucerna durează 15—25 ani, care în clime mai calde, o putem cosi și de cinci-ori pe an. Într'o climă mai recoroasă însă cel mult de 3 ori.

Ea supoartă și o climă mai rece, deși în astfel de casuri, rădăcinile ei degeră ușor, cu deosebire în primii ani după sămănat.

Pământul. Lucerna reușește în ori ce pământ afară de argilă, nēsip și turbă. Grosimea solului (pământului de de-asupra) decide despre durata lucernei. Dacă rădăcinile ei, care se întind și până la 1.25 metri dau de petriș sau apă stagnantă (stătătoare), atunci începe a peri.

Planta premergătoare. Sub împrejurări obicinuite lucerna durează 4—10 ani. De regulă o cultivăm pe tarlale (parcele) separate, unde o lăsăm până ce începe a peri și apoi o sămănam pe alte tarlale înadins oprite pentru ea. Bine este a cultiva înaintea lucernei vre-o plantă prāsitoare, precum cucuruz (porumb), cartofi, napi, etc. și cărora le-am dat și o gunoie puternică.

Prepararea terenului. De oare-ce lucerna are rădăcini foarte lungi și stă mai mulți ani pe același loc, vom lucra pământul cât se poate de bine și adânc. Vom ara în tot cazul locul de cu toamnă și primăvara următoare a doua-ară pentru sămănat.

Sămănatul. Lucerna ne dă în primul an o recoltă foarte mică, de aceea ca pe de-o parte să nu pierdem folosul pământului în acel an și pe de-altă parte ca se protegem tinerele plante de lucernă, o sămănam de regulă în amestec cu orz sau ovės. Aceste plante protectoare le cosim înainte de a le da spițul și le folosim ca nutreț.

Sămănatul se face, că sămănam mai întâi orzul sau ovėsul, însă mai rar ca de obicei. După-ce am grăpat bine locul, apoi sămănam și lucerna 15—30 Kgr. pe jugăr, acoperind sămănătură cu o grapă ușoară sau cu grapa de spini ca locul să rămână cât se poate de neted. Bine este a adăuga la această cantitate de sămănătură și câte 2—3 Kgr. sămănătură de trifoiu roșu, care se desvoaltă mai repede ca lucerna, însă după 2—3 ani, după-ce lucerna a înfrățit bine, trifoiul pere dela sine. Sămănatul se face de regulă primăvara, foarte de timpuriu.

Lucrările de întreținere. În fiecare primăvară sau toamnă se grapă bine lucerșițele. Peste iarnă putem gunoi cu bălegar descompus (putred), cenușe, compost, ghips și urină amestecată cu apă.

Rămășițele bălegarului le strângem primăvara cu grapa.

Foarte stricăcioase devin buruenile ierboase în lucerșițe. Ele înecă lucerna, care pierde înainte de vreme. Acestea sunt și cauza pentru care în locuri prea umede nu poate prospera lucerna. Mai periculoasă este cuscuta (torțelul), o plantă în formă de fir de mătasă, care se încolăcește în jurul firului de lucernă, sugându-i sucul.

Semnele care ne indică (arată) ivirea cuscutei sunt pâlcuri îngălbenite, care se întind tot mai mult. Mijloace pentru distrugerea ei sunt foarte variate, însă cel mai eficient și totodată cel mai sigur este următorul: Cosim petecul atacat dimpreună cu o fâșie ca de un metru în jurul lui și așternem peste lucernă în locul acela un strat de pae măruntite ca de 30—40 cm. grosime. Le udăm apoi cu gaz (petroleum) și le dăm foc. Prin această procedură se distruge atât lucerna atacată cât și cuscuta dimpreună cu sămânțele ei. Petecul distrus se va săpa și se va sămăna din nou. Este natural, că acest mijloc de distrugere numai atunci va fi posibil a-l folosi, dacă-l întrebuițăm la ivirea cuscutei și nu îi dăm timp a se întinde prea mult. Mai este de lipsă a îngrijii ca nu cumva odată cu sămânța de lucernă și trifoiu să sămănam și sămânțele de cuscută, care seamănă foarte mult cu sămânțele de lucernă și trifoiu, fiind numai ceva mai mici. Vom fi foarte precauți (băgători de samă) la procurarea sămânței de lucernă și trifoiu și vom cere garanție dela negustor, că e liberă de sămânța de cuscută. Ea se poate înlătura de altcum ușor, din sămânța de trifoiu și de lucernă, dându-o prin niște site de sîrmă (drot) foarte fine, la care pe un centimetru cad 7 ochiuri. Sămânța de cuscută fiind mai mică, va trece prin sită, ear' cea de trifoiu și lucernă nu.

Recolta. În primul an putem cosi cel mult odată. În al doilea an și cei următori de 3, 4—5 ori. Totdeauna în anul al doilea și al treilea avem recoltele cele mai mari. De aci ele rămân cam tot aceleași, până ce începe a peri din firele lucernei. Sub împrejurări favorabile recoltăm în termen mediu pe jugăr 30—60 m. mtr. fân. Totdeauna vom cosi lucerna înainte de a da în floare și când a ajuns la o înălțime care ne convine pentru a o cosi. La uscat ne vom feri a o întoarce prea des, fiind-că foile fiind foarte fragede, se rup și se scutură ușor, rămânându-mai cotoarele mai puțin nutritoare.

Cultura sămânței. Pentru sămânța vom alege o lucerșițe de 2—3 ani. Lăsăm ca sămânța să se coacă bine, apoi secerăm sau cosim lucerna și o legăm în snopi care îi punem să se usuce bine, și îi păstrăm într'un loc ferit și uscat. Treeratul (îmblătitul) se face mai bine într'un timp toarte uscat sau în ger uscat. Putem treera cu batoza sau cu mașini de mână anume construite. De pe un jugăr putem recolta 3—5 hectolitru, a 78—82 Kgr. un hectolitru.

Trifoiul roșu.

(*Trifolium pratense*).

Varietățile se deosebesc la trifoiu după repeziciunea în care se desvoaltă. Cele mai renumite sunt în această privință cel de Brabant, apoi cel de Stiria.

Clima. Trifoiul reușește mai bine în regiuni umede și recoroase, cum este la munte și se poate cultiva unde mai reușește grâul de toamnă.

Pământul. Pământurile humoase (grase, negre) și re-vene priesc mai bine trifoiului. Nu sunt bune pentru cultura lui locurile nêsipoase și nêsipo-calcaroase (vâroase). De-asemena nu se poate cultiva pe locuri, cari suferă de prea multă umezeală, aci degeră ușor peste iarnă.

Planta premergătoare. Ca și la lucernă, planta premergătoare trifoiului se lasă pământul curat de burueni și într'o bună stare de cultură. El stă cel mult 2 ani pe același loc, de aceea se poate primi între celelalte sămânături regulate.

Nu este permis a-l sămăna pe același loc decât după un interval de cel puțin 6 ani, altcum el nu mai reușește. După trifoiu vine de regulă o cereală de toamnă.

Prepararea terenului. Se face ca și la lucernă.

Sămânatul. Deoarece trifoiul încă ne dă o recoltă prea mică în primul an el nu se sămăna singur, ci cu o plantă protectoare. Această plantă nu o cosim ca nutreț, ci o recoltăm ca de obicei pentru grăunțe. Timpul sămânatului depinde dela cereala protectoare, dacă este ea de toamnă sau de primăvară.

Vom sămăna deci trifoiul și toamna și primăvara după împrejurări.

În multe localități este obiceiul, că dacă planta premergătoare este cereala de toamnă, trifoiul se sămăna abea primăvara, foarte de timpuriu, chiar pe zăpadă. Topindu-se zăpada, ajunge sămânța la pământ.

Cantitatea de sămânță în termen mediu este 12 Kgr. pe jugăr și în casuri nefavorabile 15 și mai multe Kgr.

Lucrări de întreținere. Și în trifoiu se ivește adeseori ca și în lucernă, cuscuta, care trebuie imediat nimicită dacă apare. În primăvara anului al 2-lea vom grăpa trifoișțele.

Recolta. După recolta cerealei protectoare putem cosi de regulă odată până în iarnă. Abia în al doilea an avem recoltele cele mai mari și putem cosi și de 3 ori. Dela anul al treilea înainte recoltele scad din cauze, că multe plante încep a peri și de aceea nici nu este economic a-l ținea mai mult de 3 ani pe același loc. Cantitatea ce putem recolta pe un jugăr variază foarte mult. În primul an, cel mult în al doilea 20—30 măji metr., în al treilea an scade deja la 2 măji metr. fân.

Producțiunea sămânței. În anul al doilea vom lăsa ca trifoiul se dea în floare ca se producă sămânță. Vom urma ca și la lucernă. De pe un jugăr putem recolta 300—400 Kgr.

Trifoiul incarnat.

(*Trifolium incarnatum*).

Varietăți. Deosebim mai multe varietăți după culoarea floarei, cari poate fi purpurie, violetă sau albicioasă.

Clima. Recere o climă mai temperată, fiind simțitoare contra gerurilor de toamnă și de primăvară.

Pământul. Reușește mai bine într'un pământ mijlociu; nêsip și locuri băltoase nu-i prieste.

Planta premergătoare. Trifoiul incarnat având o vegetațiune scurtă, ia locul trifoiului roșu, când din ori care cauză acesta a perit.

Prepararea terenului. Una sau cel mult două arături sunt suficiente. Pământul trebuie mărunt lucrat, căci sămânțele lui sunt foarte mici.

(Va urma).

Medicul casei.

Leșinul. Se întâmplă adesea în viața de toate zilele, că unii oameni sunt mai mult aplicați a avea atacuri de leșin.

Sub numirea de leșin înțelegem o părăsire subită a puterilor omului, astfel că fața devine palidă, ești cuprins de amețeală, perzi cumpetul și cazi în fine jos. De aci înainte nu mai știi de tine.

Primul ajutor în acest caz este: a culca pe cel leșinat jos în mod orizontal, cu fața în sus, ba e bine ca capul să fie puțin mai jos sau fără pernă. Prin aceasta se înlesnește sângelui a curge din corp spre creeri. Câte-odată această procedură e de ajuns să revie cel leșinat. Trebuie lăsat în această poziție un pătrar de oră.

Dacă ajutorul amintit nu a fost de ajuns, trebuie să-l stropim cu apă rece pe obraz odată, de două-ori.

În caz când nici stropirea cu apă nu ar ajuta nimic, trebuie să i-se dea leșinatului un păhărel de cognac, rachiu tare sau ori-ce beaură alcoolică ce s'ar afla la îndemână, chiar și vin negru încălzit.

În cele mai multe cazuri aceste ajutoare sunt de ajuns fără a mai avea lipsă de medic.

Intre paraziți se numără și panglica, tenia sau vermele cordelat. Acesta ajunge, trăește și se răspândește în corpul animalelor prin ajutorul apei, ierburilor sau semințelor pe cari din întâmplare ar fi căzut acele ouă. Ori ce om sau animal ar mânca carnea acelor animale crude, capătă în mațe panglica. De regulă panglica intră în corpul omului prin carnea de porc crudă ori preparată așa numai, că ouăle nu au perit de tot. Aceste ouă nu mor decât la o căldură de 100 grade.

Pentru delăturarea acestui parazit se cere ajutorul medicului la tot cazul, însă fiecare se poate păzi de a căpeta această boală urită, dacă totdeauna carnea ce o va mânca o lasă să se fearbă și să se frigă bine.

Din pelin, un fel de buruiană, adecă din foile și mugurii lui aproape de a înflori se poate face ceaiu, care răcit, se poate bea cu folos în contra nepoței de mâncare, frigurilor și vermilor din mațe, ca limbrici etc.

Se iau 4—8 grame din acesta, peste cari se toarnă sau se pun 500 grame apă feartă; după răcire se strecoară și se bea deodată în contra frigurilor, ear în contra slăbiciunii și nepoței de mâncare se repețește în mai multe zile, luându-se dimineața câte un pocal din acest ceaiu.

Pelinul, punându-se sub așternut verde, alungă și purcii din casa omului.

Advocatul poporului.

„Cine nu cunoaște legile
Trebuie să poarte urmările“

Sub acest titlu vom publica din diferite legi și ordinațiuni ministeriale lucruri trebuincioase poporului nostru, ca să știe de ce să se ferească și în cas de trebuință unde și la cine să se adreseze. Notificăm totodată nr.ii §§-lor, ca să poată fiecare cu ușurătate căuta legea sau ordinațiunea detaliată în colecțiunea legilor și ordinațiunilor cari se află în cancelariile comunale, și stă la dispoziția fiecăruia.

La calfele de meserii termenul de abzi-cere — întrucât nu s'a staverit altcum — este de 15 zile. Cărțile de serviciu se dau în orașe dela căpitanul de poliție, pentru sate dela prim-pretorul. Calfă fără carte de serviciu nu este iertat a se lua în lucru. (1884 XVII. §§. 92, 99, 100, 101).

Pe învățaceii de meserii stăpânii sunt datorii a-i trimite îndată după intrarea în serviciu la școala de meserii. (Ord. minist. din 1893 nr. 33564).

Stăpânii de omide este obligătoare fiecărui proprietar de grădini, vii etc., unde se află pomi, înainte de a inverzi sau de a încolți mugurii. Trebuie a se curăți pomii de omide, de cuiburile omidelor și de ouăle fluturilor cari trebuiesc arse. Întrucât acestea nu s'ar face de cătră proprietarii pomilor, le face oficiul comunal pe socoteala respectivilor. (1894:XII §§. 50 și 52).

DE TOT FELUL.

Pentru săpunari. Spre a lua grăsimii ori-ce miros, cu scop de a o folosi în parfumerii, se încălzește grăsimea într'o căldură (însă cu mare precauțiune) și se pune puțină sare și alaun pulverizat. Se formează pe suprafață o spumă, care se curăță. După ce se recește, se spală grosimea frământându-o bine și mai mult timp în apă rece, până când dispare cu totul gustul sărat. În fine se topește mai de multe-ori la o căldură nu prea mare, spre a evapora apa conținută în grăsime.

Pentru grădinari. În Germania se întrebuințează mai nou pentru școale de pomi și pentru grădini de poame ca un mi-

jloc foarte bun acoperirea pământului cu argăscală. Argăscala oprește a străbate ori ce buruiană și sub ea pământul este moale, chiar și în timpul cel mai secetos este umed și nu are lipsă de a fi stropit cu apă. Larvele gândacilor de Maiu se stăpesc cu totul. S'a constatat, că trunchiul, ramurile și frunzele pomilor, pe unde s'a pus argăscală sunt mai puternice, mai bine dezvoltate. Tot așa și rădăcinile. Prin întrebuințarea argăseli nu numai că se scutește plivitul și stropitul, dar se apără și rădăcinile de insecte stricăcioase.

Pentru strugari. Lemnul proaspet capătă culoarea cerută la strugărie, dacă se pregătește în următorul mod: Se ia hiperchromat de potașă (doppelt chromsaures Kali), se disolvă în apă cât se poate de puțină și se amestecă cu acid oxalic (Kleesäure) până când nu se vor mai forma beșici. Această fluiditate se păstrează cu anii în sticle și se ține gata la trebuință. Dacă vrea cineva să argăsească lemnul, când sunt lucrurile de tot gata, se ia o petecă de pânză și o înmoaie în acest lac și unge obiectul. Dacă dintro'dată nu se pare lemnul destul de întunecat, unge cu acest lac încă-odată, însă numai după ce se uscă bine. După ce obiectul este uscat se freacă cu o bucată de hârtie de lustruit (Schmirgel papier) și se poate polei.

DIVERSE

Albumul reginei Greciei. Regina Olga a Greciei posedă un album în care aproape toate capetele încoronate din lume au scris câte o observație, plăcută sau satirică, la întrebările ce sunt puse în album. La întrebarea: »Care-ți este părerea asupra fericirii?« regele Greciei a răspuns: »Să fi suveran, dar fără Coroană«. La întrebarea: »Care îți este părerea asupra nefericirii?« regele Suediei a răspuns: »Ghete strimte și bățături!«. La întrebarea: »Care e persoana cea mai insuportabilă?« împăratul Austriei a răspuns: »Ființa cea mai insuportabilă din lume e omul, care abia te întâlnește și-ți spune: Doamne cum ai îmbătrânit!«

Un stat fără datorii. Ducatul de Anhalt (Germania) face parte dintre puținele State cari n'au de loc datorii. El are și un stoc de bani în hârtii de valoare, în suma de peste 8 milioane mărci. Ducatul Anhalt are o populație de 316,000 locuitori. Prin urmare nu credem să existe un Stat, care să fie mai bine situat. Toți învățătorii și profesorii din Anhalt sunt funcționari ai Statului, care plătește numai lefuri în sumă de 2,000.300 mărci.

CALENDARUL ECONOMIC.

Ce se facem în Ianuarie?

De-ai schimbat servitorii, grijește cum te arăți față de cei noi. Nu fii nici prea aspru, dar nici prea blând. »Stăpânul scump își învață sluga hoată«. —

Cară gunoiu pe pământuri și vii, căci altcum locurile s'erăcesc, nu-ți răsplătesc munca.

Drege uneltele economice, căci acum având timp, poți să stai lângă măceștru, ca să-ți faci un lucru de treabă.

Vitele le hrănește bine, să li-se dea sare cel puțin de 2—3 ori pe săptămână, căci aceasta ajută și înlesnește mistuirea. Grajdurile se se aerizeze.

Numără săptămânile până la Sfântul George și vezi cum stai cu nutrețul.

Curăță pomii de muschiu, coaja bătrână, crengi uscate, și pe timp umed de iască și rășină. Unge ranele cășunate cu o amestecătură de (balegă) gunoiu proaspet de vită, pământ cleios și păr de bou tăiat mărunt. Adună neaua cu lopata în jurul pomilor, astfel umpli pământul de umezeală și faci ca pomii primăvara să întârzie cu înfloritul, prin ce-i scapi de brumă și de alte răceli ce vin mai târziu. Dacă timpul e uscat și călduros, tae mlădițe de altoit și le păstrează la loc umed în pivnițe, acoperindu-le cu năsip.

Din pivniță depărtează legumile putrede, și curăță cartofii de colți.

La porci să li-se aștearnă pae uscate ca să nu degere.

De stupi trebuie îngrijit ca să nu fie conturbați de nimic, să fie la bun adăpost și păziți de șoareci.

Dă la găini păsat și ovės răjit, zdrobit ca să ouă mai bine.

Paturile calde trebuie aerizate din partea sudică, ear noaptea să se acopere cu pae sau rogojini.

Samănă în paturile calde crastaveți, gulii (carable), salată și mazere dulce.

Trage vinurile noul, însă numai pe timp liniștit și senin.

NOUTĂȚI

Tuturor cetitorilor nostri le dorim an nou fericit!

Moșia Baronului G. Szentkereszty din *Biuțintii*, de lângă *Orăștie*, în extensiune de 500 jugere, constatătoare din pământ arător, viie, pădure de gorun, edificii și brudină (treceătoare peste Murăș) a cumpărat-o marele nostru proprietar și președinte al *Reuniunii Economice* dl *Ioan Mihu* din *Orăștie* cu suma de 120.000 cor. Această frumoasă moșie de pe *Câmpul Pâneli* stă în nemijlocită apropiere cu moșia de 300 jugere cumpărată, acum 5 ani de dl *Dr. Mihu* dela erzii proprietarului *Gracsik* din *Biuțintii*, pentru suma de 94.000 coroane. Moșia aceasta este dată în arândă pe mai mulți ani unui consorțiu de țărani români din *Seliște*. Primească dl *Dr. Ioan Mihu* propagatorul agriculturii române, felicitările noastre cele mai sincere.

Concertul dlui D. Popoviciu din *Orăștie* a succes foarte bine. În locul d-nei G. Dima, care s'a bolnăvit, a concertat d-șoara *Elena Cunțan* din *Sibiu*. Concertul a fost foarte bine cercetat atât din loc cât și din jur; apoi din *Alba-Iulia*, *Deva*, *Hațeg*, *Hunedoara*, *Sebeș* etc. Venitul brut a fost aproape de 900 coroane. — *Duminecă* vor concerta în *Timișoara*. După aceea în *Arad*, *Lugoș*, *Caransebeș* și *Oravița*.

Întreprinderea electrică „Ardeleana” & *R. Kaess* din loc în săptămâna viitoare pune în funcțiune noua sa mașină electrică, comandată de curând pentru de a putea satisface în abundență recerșințelor locale. Deoarece n timpul din urmă într'atâta s'au înmulțit

instalațiunile cele nouă, încât întreprinderea poate ar fi fost amenințată ca pe viitor să nu mai poată primi instalațiuni nouă. Mașina cea nouă produce de două-ori mai multă putere și lumină electrică ca cea veche.

L-a făcut de rușine pe Keoskeméthy!

Din *Pisa* (*Italia*) sosește știrea senzațională, că *Cerai*, cassariul bancei de discount din *Pisa* a defraudat suma rotundă de 2 milioane lire din cassă, și a dispărut, fără să i-se dea urmă. Comisiunea de supraveghere a bancei a cerut și obținut un murator de 6 luni, ca să aranjeze afacerile institutului. Cu defraudarea din *Pisa* se trece la ordinea zilei peste *Keoskeméthy*, căci ce e $\frac{1}{2}$ milion de coroane față de 2 milioane de lire.

Concert în Mercuria. *Inteligența română* din *Mercuria* invită la concertul cel va organiza, cu binevoitorul concurs al unui grup de teologi dela seminarul „*Andreian*” din *Sibiu*, *Duminecă* în 6 Ianuarie v. 1902 (*Botezul Domnului*) în sala hotelului dela „*Trei Arapi*”. După concert dans.

Emigranți deținuți. La *Stațiunea Ruttka* a deținut poliția pe 16 emigranți români și sași din *Ardeal* (*comitatul Făgărașului* și *Târnavei mici*) cari voiau să emigreze la *America* și nu aveau paspoartele în regulă. Între cei deținuți se află și doi tineri români obligați de a face armata și două fete tinere de naționalitate sâsească. Drept motiv al emigrării au dat la protocol, că nu găsesc lucru și câștig în patrie. Asupra lor s'a găsit suma de 3500 coroane (!) Poliția din *Ruttka* a confiscat banii acestia și după-ce și-au dovedit toți identitatea le-a dat la fie-care câte 20 cor. și i-a reînțipoiat la vatra lor pârintească. Nenorocii s'au reîntors plângând și vătându-se la frunză și iarbă. Ar fi la loc ca autoritățile noastre bisericesti să ancheteze casurile aceste, căci până acum cel puțin, n'a fost în sângele Românilor dorul de emigrare la — *America*. Noi nu suntem atât de mulți, ca să putem privi nepăsători la espatrierea poporului nostru.

Anul nou Gregorian, început *Miercuri*, e an comun cu 365 zile, 52 *Dumineci* și 14 sărbători. Zile de sărbătoare dublă sunt 8. *Carnevalul* e unul din cele mai scurte, ține 5 săptămâni și 2 zile. În acest an vor fi 3 eclipse de soare și 2 eclipse de lună, dintre cari se vor vedea în părțile noastre eclipsa parțială de soare din 31 *Octomvrie* și cele două eclipse de lună din 22 *Aprilie* și 17 *Octomvrie*. Dacă vor avea șolomonarii dreptate, apoi vom avea puțină bucurie de anul nou. *Calendarul* pe 100 ani al lui *Knauer* prevestește vreme ploioasă și rece. *Primăvara* va fi uscată și rece. În *Mai* va fi ger și ploae rece. *Vara* ploioasă și prin urmare o recoltă slabă. *Toamna* va fi de asemenea umedă și rece. Nu cu mult mai favorabilă e prorocia lui *Falb*. Acesta prorocște un *Ianuarie* uscat, *Februarie* cu multă zăpadă, *Martie* zăpadă și ploaic, *Aprilie* plin de furtuni, *Mai* neplăcut, *Iunie* răcoros și ploios. Zile critice de ordinea întâiu vor fi 22 *Febr.*, 10 *Martie*, 8 *April*, 7 *Mai* și 6 *Iulie*. *Norocul* nostru va fi dacă vremea nu se va orienta după șolomonari

Evidență pentru oficiile parohiale și protopresbiterale.

Ianuarie.

Oficiile protopresbiterale aștern :

Ținerea sinodului parochial ordinaru (§ 12. Statutul organic).

Oficiile protopresbiterale aștern la consistoriu specificațiunile despre noucununații în anul expirat.

Oficiile protopresbiterale aștern la consistoriu conspectul despre procesele matrimoniale, incaminate din 1 *Iulie* până la 31 *Decembrie* anul expirat. (§. 10 Regulamentul matrimonial).

Clericii absoluți aștern rugările pentru admitere la esamenul de calificațiune preotesc din *Februarie*.

Cursul pietii din Budapesta

— în 10 Ianuarie 1902 n. —

Grâu	cor. 8.—	până la 8:40	per 50 klgr.
Săcară	cor. 6.50	până la 6:70	» » »
Cucuruz	cor. 4.—	până la 4:50	» » »
Ovės	cor. 6.—	până la 6:80	» » »
Fasole	cor. 13.—	până la 13:20	» » »
Mazere	cor. 24.—	până la 28.—	» » »
Linte	cor. 10.—	până la 15.—	» » »
Cânepă	cor. 10.—	până la 14.—	» » »
Mac	cor. 24.—	până la 28.—	» » »
Trifoiu	cor. 51.—	până la 60.—	» » »
Lucernă	cor. 40.—	până la 48.—	» » »
Mohor	cor. 7.50	până la 7:75	» » »
Hirișcă	cor. 5.20	până la 5.75	» » »
Unsoare de porc	cor. 50.—	până la 52.—	» » »
Slănină	cor. 47.—	până la 48.—	» » »

Calendarul săptămânii vechi și nou.

Dum. înainte Botezului Gias 7. Voscr. 10.

Dum.	30 S. M. Anisia	12 Ernst
Luni	31 S. Melania	13 Harie
Marti	1 (†) Tăer. Impr. și S. V.	14 Felix
Merc.	2 Pr. Silvestru	15 Mauru
Joi	3 Pror. Malachia	16 Marcelin
Vineri	4 Sob. SS. 70 de Ap.	17 Anton p.
Sămb.	5 S. Teopemt și Teona	18 Prisca

Tirgurile din Ungaria, Transilvania și Bănat.

Dela 14—19 Ianuarie st. n. 1901.

14. Silvașul-sup.,	Corond.
Hădad, Șilime-ghiu, Lupsa-mare, Deva, Gernesig.	19. Ciachi-Gărbau, Geaca, Lăpușul-ung., Iia-murășană, Ormenis,
15. Szinye, Kis-Lona.	șană, Ormenis,
16. Sct.-Gurus ăul.	Vaidarece, Șibot,
17. Murăș-Oșorheiu,	Cic-Szereda.

Intrebări și răspunsuri.

Onorații cetitori ai „*Bunului Econom*” sunt rugați, în cas de lipsă, a trimite redacțiunei pentru rubrica aceasta întrebările dorite, asupra chestiunilor ce cad în cadrul revistei noastre, la cari să va răspunde în numerii următori.

Prim-colaborator: **Const. P. Barcianu.**

Redactor-responsabil: **Ioan Fleșeriu.**

1422—1901. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbírósg 1891. évi V. 875/3 számú végzése következtében Dr. Apatty Árpád dévai ügyvéd és társa javára Bogdaneszk György szászvárosi lakos ellen 204 kor. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján felülfoglalt és 2328 koronára bécsült különféle butorok és kávéházi berendezésekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. bíróság V. 875/3 1901. számú végzése folytán 204 kor. tőkekövetelés, ennek 1897. évi november hó 11 napjától járó 5% kamatai és oddig összesen 69 kor. 95 fil. bíróilag már megállapított költségek erejéig Szászvároson adós lakásán leendő eszközlésére 1902. évi jan. hó 21. napjának délutáni 1/24 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is elfognak adatni.

Kelt Szászvároson, 1901. évi decz. hó 31. napján.

(1) 1—1

Rácz Árpád
kir. bír. végreh.

1297—1901. sz. kir. végreh.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulírott kir. bírósági végrehajtó által, az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §-ai értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbírósgnak 1901. V. 413 sz. végzése folytán, Dr. Böck Arnold nagyszabeni ügyvéd és a többi foglaltatók javára Csoloboi Ávrám és társai kosztosdi lakosok ellen hátr. 198 kor. 76 fillér és eddig és 4 kor. 40 fil. árverési kitűzetési költségek erejéig kielégítésként le- és felülfoglalt és 2093 koronára becsült: üszök, ökrök, sertések, tehének, lőfegyver és szekérbőli ingok birói árverésen elfognak adatni.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbírósgnak 1901. V. 413/7 számú végzése folytán a helyszinén vagyis Kosztosden adósok lakásán leendő eszközlésére határidőül 1902. évi január hó 21. napjának délelőtti 8 órája tűzetik ki, a midőn is a fentti ingók esetleg becsáron alól is, azonban csakis készpénz mellett lesznek elárverelve. A befolyandó vételár pedig birói letétbe helyezve.

Kelt Szászvároson, 1901. évi decz. hó 31-én.

(2) 1—3

Rácz Árpád,
kir. bír. végrehajtó.

Editor-proprietar: Aurel P. Barcianu.

Secretul unui om bătrân!

O istorie din viața reală. Povestită de Stefan Szabó jun. în Pokozd. (Toate drepturile rezervate).

Dubiții mei! Cel mai mare bun al omului e sănătatea. Durere, când cineva e bolnav, cu greu găsește un mijloc de vindecare. Și eu am fost șase ani bolnav și înzadar am încercat toate mijloacele.

În sfârșit am cetit într'un ziar despre Elsa-Fluid de Feller, farmacist în Stubica (Croatia) și mi-am gândit: „Încearcă și tu acest mijloc!” Mi-am comandat o duzină de probă, și iată rezultatul: Șase ani n'am putut umbla din cauza reumatismului și a sgârçiturilor în picioare. Nu-mi puteam mișca picioarele și suferiam de insomnie. Zece zile mi-am uns picioarele cu „Fluidul-Elsa” de Feller; și am și putut umbla și în 3 sēpt. am fost sănătos ca peștele în apă.

Toți vecinii au venit să vadă acest mijloc miraculos, care m'a vindecat.

Toți au aflat, că am mai comandat din „Elsa-Fluid”. Eată că vine vecinul meu Michail și se plânge că suferă de călduri și friguri, și-l dor mânilor, picioarele și crucea spinării. I-am dat o sticlă din acest „Elsa-Fluid” și în 3 zile s'a făcut bine.

Mai veni și Stefan Bergl, ca sē-i dau și lui din acest miraculos „Elsa-Fluid” care folosește contra tuturor boalelor, căci soția lui tușește și are junghiuri în pept. Inchipuiți-vē, oameni buni, după trei zile veni soția lui Stefan sē-mi mulțumească, căci i-a ajutat „Fluidul-Elsa”.

Mai veni și vecina Ana la Iosif și se plânse, că copilul ei e aproape dus din cauza vērșăturilor, a plânsului și a sgârçiturilor în stomac, așa că nu mai știe ce se-i facă, a încercat toate medicamentele, dar' înzadar. Imediat m'am uitat în descrierea care stă pe fiecare sticlă cu „Elsa-Fluid”; și în adevēr stă: 10 picături din Elsa-Fluid, date în lapte, și uns pântecul cu același medicament, trebuie să folosească!

Îi dădai o sticlă și îi zisei: Nu trebuie să desperezi; tot ce stă în

Eugen V. Feller, farmacist în Stubica, Kirchengasse (Com. Agram).

Dacă comandați 12 Sticlățe din „Elsa-Fluid”, plătiți 5 coroane; 24 sticle costă 8 cor. 60 fil., 3 duzine (36 sticle) costă 16 cor., franco cu descrierea modului de folosire și cu cutie și totul, celor-ce îl comandă, doresc să le folosască ca și mie.

Veritabilul „Elsa-Fluid”, atāt pe descrierea modului de folosire, cât și pe etichetă trebuie să poarte marca aci alăturată, cu numele „Elsa” și subscrierea „Feller”. Analisată de comisia sanitară și garantată. La expozițiile din Paris, Roma, Londra, Nizza și Berlin „Elsa-Fluid” a fost decorat cu medalia de aur.

Comandați „Elsa-Fluid” cu rambursă postală și prin alăturarea costului.

Nu numai bolnavii, ci chiar și cei sănătoși să folosască „Elsa-Fluid”, pentru întărirea nervilor, pentru înfrumșetarea și frăgezimea tenului, contra mătrefei și a căderii părului și ca parfum pentru odaie.

(3) 1—2

Marca înregistrată

prin lege.

Cine dorește să primească „Elsa-Fluid” de Feller veritabil, să comande la:

EUGEN V. FELLER,

farmacist în Stubica, Kirchengasse (Com. Agram).

Depositul principal în Budapesta: la farmacia Iosif de Török, Königsgasse Nr. 12.

Eggers „Reichs-Palatin” farmacia Vaczi körut 17. și la farm. Béla Zoltán, Grosse Kronengasse Nr. 23.

Cine-și iubește sănătatea sē-și comande:

„Elsa-Fluid”
de Feller, așa scrie
Juhász István
din Dunaföldvár

Tuturor le scriu bucuos, că am suferit 20 de ani de paralizie și m'a vindecat numai „Elsa-Fluid”
scrieți-mi numai la adresa D-nei
Stácz Mihályne
din B.-Szarvas 1901.

Tip. Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.